

AZ EMLÉKPONT SZAKMAI MUNKABESZÁMOLÓJA

2013. JANUÁR 1-AUGUSZTUS 31.

BEVEZETÉS

A 2013-as esztendőben az Emlékpont a korábbi években kialakított munkarend szerint működött, természetesen az idei évben is sikerült újdonságokkal előállni, amely névumot jelentett az országos múzeumi élet számára és kiváltotta a szakma és a közvélemény elismerését. A szakmai vezetésben változás történt az év folyamán: Blazovich Péter, az Emlékpontot irányító intézményvezető 2013. április 30-ával közös megegyezéssel távozott az intézmény éléről. A közgyűjtemény szakmai vezetéséért Dr. Nagy Imre, a Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ igazgatója felelt, a napi működést Elek András sajtó- és kommunikációs munkatárs felügyelte.

Szakmai szempontból fontos feladat volt azon történelmi kutatásoknak a megindítása, melynek eredményei a jövő évben fognak a közönség, illetve a szakma irányába (kiállítás, konferenciák, publikációk által) realizálódni. A Rákosi-éra börtönvilágát, a kommunista diktatúra alatti büntetés-végrehajtás rendszerét feltérképező kutatások valódi kuriózumot jelentenek a hazai történettudományban. A szakmai célkitűzéseken kívül intenzív PR tevékenységgel, sajtókommunikációval és számos program szervezésével célozta meg az intézmény azt a közönséget, mellyel sikerült megtartani azt a társadalmi beágyazottságot, amit az elmúlt években sikerült elérni.

Az idei évben is folyamatosan voltak időszakos kiállítások a "Galéria" kiállítóteremben; a tárlatokhoz számos kísérőrendezvényt szerveztek az Emlékpont munkatársai. A szakmai munkát az időszakos kiállítások mellett szakmai konferenciák szervezése, továbbá a kutatómunka jelentette. Az Emlékpont szakmai elismertségét erősítette, hogy ez év folyamán is a Szegedi Tudományegyetem különböző karai kihelyezett szakszemináriumokat tartottak az Emlékpontban, illetve havi rendszerességgel zajlott a szegedi egyetem oktatóinak történelmi szabadegyeteme.

Az elmúlt évek gyakorlatához hasonlóan folytatódott az a oktatási program, mely alapján a 8. és 12. évfolyamos hódmezővásárhelyi diákoknak a tanrendjébe beépítésre került az Emlékpont által bemutatott időszak. A 2010-ben elindított oktatási programot tovább folytatva az intézmény lehetőséget biztosított a hódmezővásárhelyi középiskoláknak arra, hogy végzős diákjaik számára a szaktanáraik történelem órákat tarthassanak a múzeum adatbázisát és tárgyi anyagát felhasználva a NAT-ban foglalt ismeretanyag elsajátításához. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy Hódmezővásárhely városának végzős középiskolai osztályai heti egy alkalommal történelemóráit, a szaktanár vezetésével a közgyűjteményben tartották, az Emlékpont történész-muzeológusa közreműködésével. Az oktatásba bevont célcsoportok közé az óvodások és az egyetemi hallgatók is be lettek vonva.

KÖZÖNSÉGGKAPCSOLATOK

Alábbiakban az érdeklődők, a nyilvánosság számára szóló időszakos kiállítások és (oktatási és közönség) programok kerültek felsorolásra.

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK

Fényképrejtvény - Hol van ez?

2012. november 15. - 2013. január 13.

Teleobjektívvel készített fényképek és hozzájuk kapcsolódó helyismereti feladványok szerepelnek Dömötör Mihály fotóművész interaktív tárlatán, ahol közel nyolcvan *fényképrejtvényt* ad fel a látogatóknak. A kiállításon a művész sajátos játékra invitálja az érdeklődőket, ugyanis a kiállított épületrészletek magukban hordozzák a kérdést: hol is készülhetett a felvétel, illetve mi látszik a képen?

Hézső 75

2013. január 26. – 2013. május 5.

Jubileumi kiállítás Hézső Ferenc festőművész hatvanas-hetvenes évekbeli műveiből. A 75 éves Munkácsy-díjas mester művészete elkötelezett a vásárhelyi és az alföldi népelet iránt. A pusztulásra ítélt tanyavilágot, a külső kényszerek hatására megváltozott paraszti életformát sajátos szimbólumrendszerrel jeleníti meg.

On the Ground: 1989-1994

2013. május 30. – 2013. június 30.

Az Emlékpont időszakos tárlata a rendszerváltást követő időszak underground kultúráját és társadalmi változásait veszi górcső alá a hódmezővásárhelyi gyökerekkel rendelkező francia fotográfus, **Rodolf Hervé** kameráján keresztül. A mintegy száz fotóból és videóinstallációból álló kiállítás a dokumentátor és a képzőművész szemével láttatja az 1989 és 1994 közötti éveket.

PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK

2013. január 14. (hétfő) 16 óra

Hol volt ez? - díjátadó

Dömötör Mihály fotóművész sajátos játékra invitálta a *Fényképrejtvény* tárlat nézőit: a kiállított fotókon szereplő épületrészletek magukban hordozzák a kérdést, hogy hol is készülhetett a felvétel, illetve mi látszik a képen? A helyes megfejtők között értékes könyveket sorsolnak ki szervezők, melyeket **dr. Kószó Péter** alpolgármester és Dömötör Mihály fotóművész ad át a szerencsés "fénykép-rejtvényfejtőknek".

2013. január 16. (szerda) 17 óra

Magyarország a második világháborúban

A 2013-as év első történelmi szabadegyetemén **dr. Pihurik Judit** egyetemi adjunktus (SZTE-BTK Történelmi Segédtudományok Tanszék) előadása a hetven évvel ezelőtti doni áttörés évfordulójához kapcsolódódik. Célja életközeli, árnyaltabb kép kialakítása Magyarország második világháborús szerepvállalásáról, kiemelve azon témákat, melyekkel kapcsolatban máig számos tévhit él.

2013. január 17. (csütörtök) 10 óra

Sváb sors a Kárpát-medencében 1945 után

A magyarországi németek kitelepítésének emléknapjához kapcsolódó rendhagyó tanórán egy bácskai (délvidéki) német család megrázó történetét ismerhetik meg a diákok. A négyéves **Oswald Waltert** és családját a gádori lágerbe zárták a szerbek - ez időben több tízezer magyart és németet gyilkoltak meg -, ahonnan a szülei vele és karonülő kishúgával 1946 őszén az éhhalál elől Magyarországra szöktek. Miközben Magyarországon folyt a svábok kitelepítése, a magyar nyelvtudás és hivatalos papírok nélküli Oswald család itt lelt menedéket...

2013. január 17. (csütörtök) 17 óra

Évtizedeim a titkosszolgálatnál - Egy magyar kémelhárító emlékiratai

Bálint László könyve a kádári kémelhárítás, tágabban pedig az állambiztonság ezidáig ismeretlen világát mutatja be számos névvel, konkrét történetek leírásával. A szerző gyerekkorában sok detektívregényt olvasott, ezért elhatározta, hogy nyomozó lesz. 1969-ben jelentkezett a Budapesti Rendőr-főkapitányságra, ahová fel is vették. Ám az csak az eskütétel után derült ki, hogy szolgálati helyéről a legkevésbé sem ő döntött, s a kiterjedt háttérellenőrzés ellenére is a Politikai Osztályra, a BRFK III/II-A Alosztályra osztották be kémelhárítónak...

2013. január 26. (szombat) 11 óra

Hézsó 75

Jubileumi kiállítás nyílik **Hézsó Ferenc** festőművész hatvanas-hetvenes évekbeli műveiből. A 75 éves Munkácsy-díjas mester művészete elkötelezett a vásárhelyi és az alföldi népelet iránt. A pusztulásra ítélt tanyavilágot, a külső kényszerek hatására megváltozott paraszti életformát sajátos szimbólumrendszerrel jeleníti meg. A megjelenteket **Blazovich Péter** intézményvezető köszönti, a kiállítás megnyitja **Szuromi Pál** művészeti író. A megnyitón közreműködik **Láda Flóra** népdalénekes.

2013. február 13. (szerda) 17 óra

Keresztes hadjáratok

A keresztes hadjáratok korába kalauzolja **Hunyadi Zsolt** egyetemi adjunktus (SZTE-BTK Történeti Intézet) előadásában a történelemtudás egyetemének hallgatóságát.

2013. február 21. (csütörtök) 17 óra

Sárréti sasok

A Békés megyei Sárrét lakói először tapasztalták meg az ország polgárai közül a szovjet megszállás és kommunista terror borzalmait. Több évnyi elnyomatást követően vakmerő szervezkedésbe fogtak; **Óze Sándorné** székkutasi tanárnő és **Óze Sándor**, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem docense *Sárréti Sasok* című kötete e kelet-magyarországi nemzeti ellenállási mozgalmat és a diktatúrával szembeni ébredő összefogást vázolja fel.

2013. február 25. (hétfő) 17 óra

Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja

Emlékezzünk február 25-én a kommunista diktatúra áldozataira: több tízezer, családjától elválasztott és kényszermunkatáborba hurcolt honfitársunkra, a koholt vádak alapján mézárszékre küldött emberekre, az ellenállóként mártírhalált halt hősökre. Köszöntőt mond **Blazovich Péter**, az Emlékpont intézményvezetője, az áldozatokra emlékezik **Bencik Péter** történész. A megemlékezésen közreműködnek a Péczely Attila Alapfokú Művészetoktatási Intézmény művésztanárai és tanulói. Gyűjtsunk együtt gyertyát a meggyilkoltak, a börtönbe vetettek, a meghurcoltak emlékére!

2013. február 28. (csütörtök) 17 óra

A "nemzet lelkiismerete"

A **Németh László** tiszteletére rendezett irodalmi esten az író közelmúltban megjelent köteteit (Férfisors, Másik mester, „A nemzet lelkiismeretének” – Németh László dedikált könyvtára) kiválasztott részletek segítségével mutatja be **Németh Ágnes** és **Gál Mihály**; a szövegeket **Szabó András** adja elő.

2013. március 6. (szerda) 17 óra

Őstörténeti csodabogarak

A történelemtudás egyetemén **Balogh László**, az SZTE-BTK Középkori Egyetemes Történeti Tanszékének tudományos segédmunkatársa a magyar őstörténet kutatásának alternatív elméleteiről tart előadást.

2013. március 14. (csütörtök) 17 óra

Politika és film a két világháború között

A magyar sajtó napjához kapcsolódóan **Mészáros Tibor**, az SZTE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium történelem tanára tart rendhagyó médiaismereti órát a két világháború közötti propagandáról: a film és politika kapcsolatáról.

2013. március 20. (szerda) 17 óra

A folyton változó,átalakuló világ krónikása

Festői hitvallásáról, egyedi, a vásárhelyi hagyományokban gyökerező, de semmi máséhoz nem hasonlító művészeti stílusáról, több évtizedes tanári pályájáról és családjáról beszélget **Hézsó Ferenc** Munkácsy-díjas festőművésszel a Közéleti Pont estjén **Blazovich Péter**, az Emlékpont intézményvezetője.

2013. március 28. (csütörtök) 17 óra

Délvidéki Magyar Golgota 1944-45 - könyvbemutató

A második világháború végén, 1944-45-ben brutális támadás érte a magyarságot a Délvidéken. A Tito partizánjai vezényletével végrehajtott több tízezer ártatlan magyar áldozatot és még több kifosztottat, lágernyomorítottat eredményező népiirtásról hosszú évtizedekig még beszélni sem lehetett. Bank Barbara és Cseresnyésné Kiss Magdolna kötete e témához kapcsolódó 2011. évi rendezvények legfontosabb gondolatait és kapcsolódó dokumentumait adja közre. A könyv szerzői bemutatóján szó lesz a kutatások, a kegyeletadás, a rehabilitáció és a kárpótlás akadályairól, ellentmondásairól és lehetőségeiről.

2013. március 27. (szerda) 10 óra

Hétköznapok Rákosi börtöneiben és internálótáboraiiban

Az 1950-es évek terrorisztikus légkörének kitüntetett szinterei voltak az ÁVH (Államvédelmi Hatóság) börtönei és internálótáborai. A rendszer nemcsak megtúrta, de szinte előírta a foglyokkal való kegyetlenkedést. A Rákosi Mátyás nevével fémjelzett diktatúra időszakának börtönviszonyairól **Bank Barbara**, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának történész-levéltárosa tart rendhagyó történelemórát középiskolás diákoknak.

2013. április 4. (csütörtök) 14 óra 30 perc

Kistérségi versmondó verseny

Az idén is az Emlékpont ad helyet a hódmezővásárhelyi kistérség alsó tagozatos tanulóinak versmondó versenyének a Liszt Ferenc Ének-Zenei Általános Iskola szervezésében. A megmérettetésen a kisdíjak egy-egy szabadon választott költeményt adnak elő.

2013. április 11. (csütörtök) 17 óra

"Szeretlek, mint anyját a gyermek..."

A magyar költészet napján, József Attila szerelmi költészetéről tart rendhagyó magyar irodalom órát **Hornok András**, a szegedi Ságvári Endre Gimnázium szakvezető tanára.

2013. április 16. (kedd)

Embermentők a Vészkorszak idején

Április 16-án országszerte a holokauszt magyarországi áldozataira emlékezünk. 1944-ben ezen a napon kezdték meg az első gettók felállítását Kárpátalján. Az emléknapon a Vészkorszak embermentőiről rendez konferenciát az Emlékpont, azokról, akik emberek maradtak az embertelenségben és akár saját életük kockáztatásával is mentették és segítették az üldözötteket. A konferenciát **Blazovich Péter** intézményvezető nyitja meg, az előadásokon szó lesz a mentőkről és az áldozatokról; Hódmezővásárhely példájáról, arról, hogy a város vezetése elszabotálta a gettó felállítását 1944-ben. A konferencia résztvevői a holokauszt oktatásának módszertanáról, valamint Auschwitz bombázásának lehetőségeiről is hallhatnak előadásokat.

2013. április 22. (hétfő) 16 óra

Három az egyben: könyvek a romániai magyarság közelmúltjáról

Három, a Kriterion Könyvkiadó gondozásában megjelent kötetet mutatnak be a szerzők és **H. Szabó Gyula** a könyvkiadó igazgatója. A szatmári svábság spontán, avagy erőltetett elmagyarosodásának témája mind a mai napig amolyan darázs-fészeknek számít, a témáról **Baumgartner Bernadette** tudományos kutató beszél majd. **Nóvé Béla** történész egy újonnan „felfedezett” erdélyi, Pásint Ödön igen érdekes élettörténetének részleteibe avatja be hallgatóit, **G. Mátyus Melinda** református lelkész a temesvári református egyházközség 1989-es forradalmát bemutató kötetét ismerteti.

2013. április 30. (kedd) 17 óra

A vadnyugat "meghódítása"

Az Emlékpont történelmi szabadegyetemén **Kökény Andrea**, az SZTE-BTK Újkori Egyetemes Történelmi és Mediterrán Tanulmányok Tanszék egyetemi adjunktusa az Amerikai Egyesült Államok korai történetébe, a (vad)nyugati terjeszkedés időszakába vezeti be hallgatóit.

2013. május 9. (csütörtök) 17 óra

Ékszerdoboz a Fekete-hegyek között: Montenegró

Farkas Ferenc középiskolai tanár vezetésével virtuális túrára indulhatnak az érdeklődők a Balkán ékszerdobozába, Montenegróba azaz a Fekete-hegyek országába. A vetítéssel színesített útbeszámoló résztvevői - karosszékből - mászhatják meg a Dinári-hegység legszebb csúcsait, a Durmitort és a Lovcent, majd leereszkedhetnek az Adria legszebb vidékére, a Kotori-öbölbe, valamint végigjárhatják Crna Gora ősi és lenyűgöző városait.

2013. május 12. (vasárnap) 9 óra 30 perc

Országos Rajzfilmünnep

Harmadszor rendezik meg az Országos Rajzfilmünnepet a KEDD, Magyarország egyik legsikeresebb animációs műhelye az AEGON Magyarország Zrt. támogatásával. A programsorozathoz 37 város csatlakozott, közel 70 helyszínnel, köztük Hódmezővásárhely is. Vasárnap délelőtt az Emlékpont előadóterme mozivá változik; 10 órától az elmúlt több mint fél évszázad máig rendkívül népszerű magyar rajzfilmjeiből választhatnak az érdeklődők, a kávézóban pedig a gyerekek illusztrációkat készíthetnek a mesékhez, ezekből kiállítást rendeznek a helyszínen, és a rajzok készítőit jutalmazzák is!

2013. május 14. (kedd) 15 óra

Hézső-rajzpályázat díjátadó

Hézső Ferenc jubileumi kiállításához kapcsolódóan rajzpályázatot hirdetett az Emlékpont általános és középiskolás diákoknak. A beérkezett 142 alkotás közül a szakmai zsűri választotta ki a három kategória győzteseit; a közönségdíjat az Emlékpont Facebook oldalán legtöbb szavazatot kapott fiatal alkotó nyerte el. A díjakat **Hézső Ferenc** Munkácsy-díjas festőművész adja át.

2013. május 17. (péntek) 9 óra

Természettudományos diákkonferencia

A Németh László Gimnázium és Általános Iskola szervezésében évente megrendezésre kerülő diákkonferencián három kategóriában, természettudományos és környezetvédelmi témákban készített pályamunkáikat mutatják be a kistérség általános és középiskolás tanulói. A rendezvényt **Árva László** iskolaigazgató és **Rókus Ákos**, a Polgármesteri Hivatal referense nyitja meg.

2013. május 28. (kedd) 17 óra

On the Ground: 1989-1994

Az Emlékpont új kiállítása a rendszerváltást követő időszak underground kultúráját és társadalmi változásait veszi górcső alá a hódmezővásárhelyi gyökerekkel rendelkező francia fotográfus, **Rodolf Hervé** kameráján keresztül. A mintegy száz fotóból és videóinstallációból álló kiállítás a dokumentátor és a képzőművész szemével láttatja az 1989 és 1994 közötti éveket. Köszöntőt mond és a művész munkásságát méltatja **Eifert János** fotóművész, a kiállítást **Verebes György** festőművész nyitja meg. A megnyitón gitáron közreműködik **Túri Csaba**.

2013. május 30. (csütörtök) 9 óra

Városi Történelemverseny

Az idei évben is az Emlékpont ad helyet a városi történelemversenynek. A Klauzál Gábor Általános Iskola, valamint a közgyűjtemény által szervezett megmérettetésen hatvan 5-6. osztályos tagozatos diák ad számot történelmi ismereteiből. A tanulóknak egy általános, az adott évfolyam tananyagából álló történelmi feladatokat tartalmazó feladatlapot, valamint egy az Emlékpont-hoz kapcsolódó feladatsort kell megoldaniuk.

2013. június 6. (csütörtök) 14 óra

Városi történelemverseny eredményhirdetés

Május végén rendezték meg az Emlékpontban a város általános iskolásainak történelemversenyét. A Klauzál Gábor Általános Iskola által szervezett megmérettetésen hatvan 5-6. osztályos diák adott számot történelmi ismereteiből.

2013. június 14. (péntek) 17 óra

Nagy Imre élete és halála képekben

Nagy Imre és mártírtársai temetésének emléknapijához kapcsolódóan az '56-os forradalom jelképévé vált mártír miniszterelnök, a 20. századi magyar történelem meghatározó politikusának életútját bemutató tablókiállítás nyílik az Emlékpont kávézójában. A kamaratárlatot **Sipos József** történész, a Szegedi Tudományegyetem Új- és Legújabbjori Magyar Történelmi Tanszékének egyetemi docense nyitja meg; Nagy Imre snagovi jegyzeteiből részleteket olvas fel **Vincze Gábor**, az Emlékpont történész-muzeológusa. A megnyitót

követően helyezzük el az emlékezés virágait és mécseseit Nagy Imre emléktáblájánál a forradalom és szabadságharc kivégzettjeinek emlékére.

2013. június 22. (szombat) este 6 és éjjel 1 óra között

Múzeumok Éjszakája

Ez az éjszaka az Emlékpontnál az idén is más lesz, mint a többi. Június 22-én este hat órától éjjel 1 óráig várjuk az érdeklődőket állandó, valamint időszaki kiállításunkra. Lesz koncert, divatbemutató és haj-show, valamint, felidézzük az 1953-at, amikor is eljött a világvége és új társbérője lett Leninnek a mauzóleumban a Vörös téren.

2013. augusztus 2. (péntek) 17 óra

Ex Oriente Lux - A fény keletről érkezik

Doma-Mikó István királyi udvari festőművész egy rövidfilmvetítéssel egybekötött esten számol be a polinéz szigetvilágban fekvő Tongai Királyság magyarkedvelő uralkodóihoz fűződő személyes kapcsolatáról, bemutatva a távoli királyság életét, királyainak ország építő tevékenységét, valamint politikai és kulturális kapcsolatát hazánkkal. Beszélgetőtársa **Fehér József** író, költő, a Magyar Kultúra Lovagja lesz.

Hódmezővásárhely, 2013. december 3.

Dr. Nagy Imre
múzeumigazgató

